

Kragten BV
t.a.v. Rudie Peeten
Postbus 14
6040 AA Roermond

Belfeld, 23 september 2013

Vleermuisonderzoek locatie Gennepershuisweg te Gennep

Door: Hans Hovens
In opdracht van: Kragten BV

Inleiding

Er bestaan plannen voor de sloop van de voormalige brandweerkazerne en voor verbouwing van het pand ernaast aan de Gennepershuisweg te Gennep. Kragten BV heeft ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven na te gaan of hier vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Omschrijving onderzoeksgebied

Figuur 1 geeft het onderzoeksgebied weer. Dit bevindt zich tussen de Niersweg en de Gennepershuisweg.

Figuur 1. Het onderzoeksgebied (blauw omlijnd)

Werkwijze

Er werd uitgegaan van onderzoek naar alle typen verblijfplaatsen, met uitzondering van winterverblijven (de gebouwen worden niet verwarmd en zijn daardoor waarschijnlijk te koud om als winterverblijf te dienen). Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied is onderzocht met behulp van een heterodyne vleermuisdetector (Pettersson D100). Hierbij werden de duur van het onderzoek, het startmoment en het aantal onderzoeksronden bepaald aan de hand van het vleermuisprotocol¹ en de te verwachten vleermuissoorten en gebiedsfuncties.

In de periode 15 mei – 15 juli vonden avondbezoeken plaats vanaf zonsondergang tot 2 uur daarna en ochtendbezoeken vanaf 2 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst. In het najaar vonden avondbezoeken plaats vanaf zonsondergang tot 2 uur daarna. Van lastig te determineren soorten zijn met behulp van een time-expansion detector/recorder (Tranquility 3) geluidsopnamen gemaakt, waarvan vervolgens het sonogram op de computer is geanalyseerd.

Om de achterzijde van de onderzoekslocatie te kunnen onderzoeken, werd er gebruik gemaakt van een luisterset. Deze bestond uit een digitale recorder (DR2 24 bit wave/mp3 recorder die is verbonden met een stereo batdetector (Ciel CDB 101 Revision 3). Tabel 1 geeft de onderzoeksgegevens en –data weer.

datum 2013 (avond/ochtend)	waarnemers	minimumtemperatuur (in graden Celcius)	weersomstandigheden
7 juni avond	Hans Hovens	18	windstil, droog
8 juli ochtend	Hans Hovens	18	lichte wind, droog
21 augustus avond	Roy Janssen	18	windstil, droog
11 september avond	Hans Hovens	16	overwegend droog, lichte wind

Daarnaast zijn overdag op 9 september 2013 de panden van binnenuit en buitenaf (met behulp van een ladder) door Hans Hovens, in het bijzijn van Ton Janssen (medewerker Gemeente Gennep), geïnspecteerd op het voorkomen van steenmarters en vleermuizen (en hun uitwerpselen).

Bevindingen

Waargenomen soorten:

Tijdens alle onderzoeksmomenten vlogen er enkel gewone dwergvleermuizen in het onderzoeksgebied. Vanaf de nabijgelegen brug over de Niers werd op 7 juni en 11 september een ruige dwergvleermuis waargenomen. Deze foerageerde telkens boven de Niers en kwam niet in het onderzoeksgebied zelf.

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol 2013, versie 27 maart 2013. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging.

Waargenomen vaste rust- en verblijfplaatsen:

Op 8 juli vlogen er circa 30 gewone dwergvleermuizen in aan de noordwestzijde van het dak van het hoge gebouw dat waarschijnlijk zal worden verbouwd tot hotel. Op 11 september werd op dezelfde locatie één uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. De exacte in-/uitvlieglocatie kon niet worden vastgesteld. Gezien de tijd van het jaar en het aantal dieren gaat het hier waarschijnlijk om een kraamkolonie en een najaarsverblijf. Omdat het gebouw 's winters niet wordt verwarmd, is het voorkomen van winterverblijven van gewone dwergvleermuizen niet te verwachten.

Overige waarnemingen:

Op 21 augustus bevonden zich twee steenmarters op het dak van het hoge gebouw. Deze verdwenen na enkele minuten. Waarschijnlijk zijn de steenmarters via een gat in het dak het gebouw ingegaan. Op 9 september bevond zich een steenmarter tussen de eternieten golfplaten en de dakbetimmering van het hoge gebouw. Ook werden drie uitwerpselen van een steenmarter op de zolder van het gebouw aangetroffen. Aan het geringe aantal uitwerpselen op de zolder valt af te leiden dat de steenmarters de zolder zelf amper gebruiken, maar de ruimte tussen de eternieten golfplaten en de houten dakbetimmering wel. Vleermuizen of hun uitwerpselen werden tijdens dit bezoek niet waargenomen.

Conclusies

Het (lage) gebouw van de voormalige brandweerkazerne bevat geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen of steenmarters en kan daarom jaarrond worden gesloopt.

Het hoge gebouw dat zal worden gerenoveerd, bevat een vleermuisverblijf dat wordt gebruikt als (vermoedelijk) kraamverblijf en najaarsverblijf van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast bevat dit gebouw een steenmarterverblijf. Beide verblijven bevinden zich waarschijnlijk tussen de eternieten golfplaten en de houten dakbetimmering.

Steenmarters zijn beschermd en vallen in de beschermingscategorie 'overige beschermde soorten'. Het verblijf van de steenmarter kan volgens de gedragscode 'Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting'² worden gezien als een permanente vaste rust- en verblijfplaats, die tijdelijk in gebruik is (steenmarters hebben namelijk meerdere dagrustplaatsen, waarvan zij gedurende het jaar afwisselend gebruik maken). Omdat de steenmarter ten oosten van de Maas wijdverspreid voorkomt (www.waarneming.nl) en omdat er voldoende alternatieve dagverblijven in Gennep aanwezig zijn, in de vorm van soortgelijke daken en schuren, is er geen sprake van een wezenlijk negatief effect op het lokale voorkomen van de steenmarter in en rond Gennep. De functionaliteit van het leefgebied van de steenmarter zal door het vernietigen van het bestaande verblijf niet in het geding komen. Door het dak van het hoge gebouw buiten de werp- en opgroeiperiode (buiten de periode maart - juli) van de steenmarter te renoveren, wordt schade aan jonge steenmarters voorkomen. Hiermee wordt er gehandeld volgens de gedragscode, zodat een ontheffingsaanvraag op de Flora- en faunawet voor de steenmarter overbodig is.

De gewone dwergvleermuis is streng beschermd onder de Flora- en faunawet, evenals zijn vaste rust- en verblijfplaatsen. Om te zorgen dat er tijdens de dakrenovatie voldoende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis aanwezig blijven, dienen ruim voor de renovatie 4 vleermuiskasten van het type Schwegler 1FS large colony batbox te worden opgehangen, op minimaal 4 meter hoogte. Deze kasten zijn inmiddels door de gemeente aangeschaft en Faunaconsult heeft Ton Janssen (medewerker Gemeente Gennep) uitgelegd waar en hoe deze het best kunnen worden opgehangen (tegen de noordwest- of noordoostzijde).

Om het plangebied ook op de langere termijn geschikt te houden voor de gewone dwergvleermuis, dienen aan de noordoost- of noordwestzijde van het te verbouwen hoge gebouw te zijner tijd 4 vleermuisverblijven te worden gerealiseerd. Dit aantal is het viervoud van het aantal te vernietigen

² Borst, R.H.J. en R. Sprong. 2010. gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Eco Consult en IPC Groene Ruimte.

verblijven, conform de soortenstandaard gewone dwergvleermuis³. Elk nieuw te bouwen verblijf bestaat uit een stootvoeg, met een minimale breedte van 2 cm (zodat gewone dwergvleermuizen er door kunnen). In de spouw achter deze stootvoegen dient een strook geplastificeerd volièregaas van 2 m breed en 1 m hoog te worden bevestigd, waaraan de vleermuizen kunnen hangen. De stootvoegen dienen op minimaal 3 m hoogte te worden aangebracht en er mag geen buitenverlichting op de stootvoegen worden gericht binnen een straal van 10 meter.

Bij de renovatie dient bovendien een aangepaste werkwijze te worden gehanteerd. Hiermee wordt voorkomen dat er vleermuizen worden gedood. Dit houdt in dat het dak buiten de kraamtijd van de gewone dwergvleermuis (dus in de periode 15 juli – 15 september) moet worden verwijderd. Hiermee wordt het aanwezige vleermuisverblijf ongeschikt gemaakt voor vleermuizen.

Tenslotte dient er voor de verbouwing van het hoge gebouw een ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd, voor het verstoren van een verblijf van de gewone dwergvleermuis.

³ Dienst Regelingen. 2011. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis. Ministerie van EL&I, Den Haag.